

DISSERTATIO INAUGURALIS,
DE

9
E. 17. num. 14.
1690, 30
18
ACTIONE FVNERARIA,

LINGVA VERNACVLA:

Von denen Leich-, Bestattungs-, Kosten / wer solche abzu-
tragen verbunden.

PRÆSIDE PRORECTORE MAGNIFICO

IO. PHILIPPO SLEVOGTIO, D.

IVRISQVE ET CIVIL. PVD. PROF. PVBL. ORD.

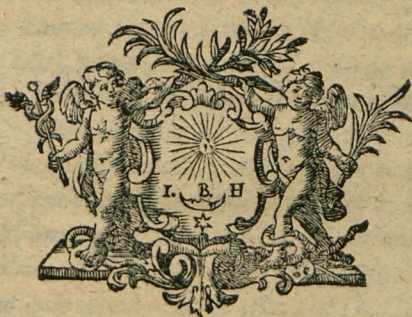
VT SVMMOS IN VTROQVE IVRE HONORES AC
PRIVILEGIA RITE CONSEQVATVR

PVBLICE DISPVTABIT

IO. NICOLAVS RADEMACHERVS,

SOLTQVELLA - MARCHIVS,

AD D. MARTII MDC XC.

IENAE,

REC. PER IO. BERNH. HELLERVIVM, 1744.

WELTER TIO I AVVALI

ACTIONE UNIVERSITATIS

Donatus...
Habe...

PHILIPPO ISLEVO...
D.

IN HONORE...
HONORIS AC...

IN HONORE...
HONORIS AC...

IN HONORE...
HONORIS AC...

1574
1575

1574
1575

I. N. D. N. I. C.

PROOEMIUM.

ransiverat ex morsu fructus vetiti venenum illud lethale per primos parentes in omnem ipsorum posteritatem, & sanctio transgressioni legis annexa tanto cum rigore vires exercuerat in uniuersum genus humanum, ut, quisquis ex Adamo ortum traxit, poena succumberet. Hinc idem omnium fatum & commune malum natura humanae. Postquam vero probrosum videbatur & praestantia corporis humani indignum, arcana natura post mortem omnibus conspicua exponi; hinc uiuentium ab omni aetate cura fuit, hoc, quantum fieri posset, prohibere. Inde mortuorum sepultura in Fus Gentium commune transiit cum tali sanctimonia, ut & hostibus & inimicis sepulturam inuidere,

A 2

& im-

Et impium, Et natura dedecus fieri semper visum fu-
 erit. Sane funeris Et sepultura habere rationem,
 nec barbaram eam cum Anaxagora, cui iactura sepul-
 chri facilis, negligere, non tam Christianum quam
 humanum est. Solvimus hoc modo sponte debitum,
 quod alioquin ab invitis repetit natura, Et quae ter-
 ra nos nascentes excepit, novissime gremio suo com-
 plexa, à reliqua natura abdicatos quasi operimento
 matris obducit. Quid? quod resurrectionis spem
 à primis parentibus hoc veluti monumento posteris
 consignatam putent. Conf. Grot. l. 2. c. 19. d. Jur.
 bell. & pac. Ceterum non idem exequiarum mo-
 dus fuit apud omnes gentes, nec idem funeris Et hu-
 mationis ritus; nec sumtuum ratio semper habita
 fuit; qui saepe in tantum excreverunt, ut in mira-
 cula abirent. Scilicet cum se omnino morituros per-
 noscerent mortales, ex lapidibus aliisve monumen-
 tis immortalitatem exspectabant. Fuit tamen his
 sumtibus per Leges Civiles modus positus, ut profusio
 nimia Et inutilis coerceretur, tam jure Græcorum,
 vid. Garl. de expens. & meliorat. c. 8. n. 8. quam a-
 pud Romanos. Sic de sumtibus funeris l. XII. Tab.
 provisum erat, quam legem una cum explicatione,
 vid. licet apud Garl. l. alleg. n. 10. Nec vero saltem
 in modo funerandi Lex Civilis acquievit, sed circa
 funera,

funera, ut, eo citius mortuorum corpora terra red-
 derentur, curam & humanitatem declaravit. Et
 quanquam Lex XII. Tab. perfidi debitoris cadaver
 creditoribus lacerandum exhibebat, ut late explicat
 Gell. Not. Attic. l. 12. c. 1. tamen hæc legis crudelitas
 nunquam effectum sortita est, & sequentium tempo-
 rum humanitas hunc rigorem mitigavit, ne dicam
 vetuit. Sic divus Severus edicto mandavit, ne cor-
 pora detinerentur l. 3. §. 4. ff. de sepulch. viol. Hinc
 Ulpianus ait in l. 38. ff. d. religios. ne corpora aut
 ossa mortuorum detinerentur & c. præsidis officii-
 um est. Crevit successu temporis pietas Imperato-
 rum, & Justinus severa sanctione prohibuit, ne de-
 functi sepultura prætextu debiti impediatur. l. 6. C.
 d. sepult. violat. Renovavit legem Justinianus No-
 vell. 60. c. 1. additis novis pœnis. Ipse custos equi-
 tatis legem civilem, uti passim, ita in hoc casu adju-
 vit & supplevit. Docent hoc edicta de mortuo in-
 ferendo l. 1. pr. ff. d. mort. infer. Et de sepulchro
 ædificand. d. l. 1. §. 5. Singularis Prætoris humani-
 tas conspicua est in Edicto, quo dando judicium de re-
 cuperandis funeris sumptibus omnes invitavit, ut eo
 facilius justa defunctis facerent l. 12. §. 2. de religios.
 & sumpt. funer. Hoc Prætoris Edictum ob varias ra-
 tiones placuit ut materiam suppeditaret conscriben-
 da

de dissertationis Inauguralis, cum ejus rei licentiam
 Inclita Facultas Juridica gratiose mihi indulgeret.
 Una cum gratia Divina rem ipsam aggressus sum,
 subsidia ex variis libris, in quantum eorum copia
 haberi potuit, accepi, Fabri Rationalibus scopus u-
 sus sum, rarior enim apud alios autores hujus rei
 tractatio occurrit, methodum communem observa-
 vi, & pro ingenii viribus, & temporis ratione, labo-
 rem cum DEO absolvi. Si nunc quid in hac dis-
 sertatione continetur, quod Tibi placuerit, gratum
 mihi erit, sin minus, memor esto, rationem indebiti
 qualemcunque solutionem admittere. Vale & fave!

§. I.

Actionem funerariam (quæ passim in tit.
 ff. de relig. & sumt. fun. funeratiis, à
 Cujacio aliquando funeralis appella-
 tur. Faber in Rational. ad l. 12. §. 2. ff.
 d. rectius quam exequiarum, cum ea ipsa totam
 sepulturæ rationem, non exequiarum duntaxat,
 ut quo nomine tantum venit viarum solennitas
 dum funus procedit, complectatur, Oldendorpius
 cl. 5. act. 17. in pr. de actionibus.) Prætor introdu-
 xit;

xit, ut haberent remedium Juris, quo suum consequerentur, qui in funus alienum aliquid impenderunt. Sic ait Prætor in *l. 12. §. 2. ff. de Relig. & sumt. fun. quod funeris causa sumtus factus erit, ejus recuperandi nomine in eum, ad quem ea res pertinet, judicium dabo.* Equidem videri poterat, non esse dandam actionem, cum sibi imputare debeat, quisquis impendit, ut non improbabiliter videatur impensam donasse, cum donari videatur id, quod nullo jure cogente conceditur *l. 81. de R. J. l. 29. de donat.* Major tamen fuit habita ratio humanitatis, ut invitarentur homines ad impensam funeris faciendam, quam nemo faceret, denegata actione, atque hoc modo corpora insepulta jacerent. Sane quæ ratio fuit, ut prætor edicto negotiorum gestorum actionem polliceretur *l. 1. ff. de negat. gest. eadem & in nostro casu conspicua est, eoque major, quod non privatum saltem sed publicum, imo ipsius humanitatis officium hic versetur.*

§. II. Coeterum necessaria fuit hæc actio, cum nulla alia competeret (nam datur omni alia actione cessante *l. 14. §. 12. ff. b. t.*) non mandati, quid enim si heres incertus? si nondum adiit hereditatem? si protestetur? Non negotiorum gestorum:

rum : non ratione heredis, qui fortasse adhuc nullus est & plerumque defuncti ante sepeliuntur, quam aliquis eis heres existit *l. 4. ff. b. t.*) nec quoad ipsum defunctum ; nam quamvis in *l. 1. ff. b. t.* is qui propter funus aliquid impendit, cum defuncto, cujus funus & iusta fecit, contrahere (verius quasi contrahere, non secus ac qui absentis negotia gessit *l. 5. pr. ff. d. O. & A.*) credatur, non cum herede ; revera tamen ipsius defuncti negotium non est, nam vivus nemo sepelitur, & mortuus nullus est : ut ita quasi contractus in ipsius persona non possit subsistere, eoque magis, quod sumtus funerum ad onus heredis pertineant *l. 14. ff. §. pen. & ult. b. t. & passim.* Nec facit quod actio negot. gest. saepe competat, quando quis post mortem alicujus negotia gessit *l. 3. §. 6. d. negot. gest.* quod verum est de iis negotiis, quæ ejus cum is viveret, vel cum moreretur fuerunt, in quam veniunt ea, quæ negotiis cœptis illo vivo post mortem accesserunt, ut foetus, partus, fructus acquisitiones servorum. Patet itaque actionem negot. gest. non competere de negotiis quæ post mortem alicujus geri cœperunt. Hinc ad exemplum ejus necesse fuit ex ea causa inducere & dare propriam actionem, quæ funeraria dicitur, *Cujac. in tract. ad Resp. Papin. in l. 17. ff. b. t.*

§. III.

§. III. Ex iis, quæ hæcenus dicta sunt, poterit constare de necessitate nostræ actionis & ejus natalibus. Causam ex qua profluit, naturam, & qualitates à Prætorè datas in sequentibus commodiori loco exhibebimus. Hic saltem sufficit adjicere definitionem & divisionem: Poterit definiri, quod sit actio à Prætorè ex æquo & bono data, perpetua, subsidiaria, & privilegiata, qua quis expensas funeris causa factas repetit ab eo, ad quem res illa pertinet. Distingvitur in directam & utilem. Hæc datur 1. ei, qui pupillo sive Tutoris auctoritate mandante funeravit *l. 14. §. 15. ff. b. t.* 2. Possessori hereditatis, qui victus non deduxit restitutionem impensarum funeris *l. 32. pr. b.* 3. Ei, qui vestimenta legata in funus erogavit *l. ult. §. 2. ff. b.* 4. Fructuario contra heredem, qui in fundum cujus ususfructus legatus, defunctum intulit *l. ult. pr. §.*

§. IV. Directa competit ei, qui impensas funebras fecit *l. 12. §. 2. de religiof. & sumpt. fun.* Sic datur Uxori pro impensis in funus Mariti, non requisitis quoque heredibus factis. *Carpz. P. 1. C. 18. d. 40.* Datur Marito ob impensas in funus uxoris, *Cujac. tract. ad Respons. Papin. in l. 17. ff. b. t.* nam impensa funerum est res alienum dotis, *l. 18. ff. b. t.*

b.t. cum quilibet de suo sepeliri debeat, non de alieno *l. 17. §. 1. ff. b. t.* Dos autem est veluti mulieris patrimonium: Nec maritus de fructibus dotis hoc onus solvere tenetur; nam matrimonio dissoluto, onera ejus illico dissolvuntur. *Carpz. P. 3. c. 25. d. 19. n. 1.* Nec impensæ funebres comprehenduntur nomine alimentorum. Imo licet dotem non habeat, mariti tamen onus non erit. Potius spectat ad patrem. *l. 28. ff. b. t.* Eleganter *Faber ad d. l. Debent Parentes Liberis, ut quos in lucernam produxerunt, turbato postea mortalitatis ordine terræ reddant & sepulture tradant.* Ut saltem in subsidium maritus obligetur, si pater non erit solvendo: ne injuria ejus videatur, quondam uxorem ejus insepultam relinqui. Sic datur hæc actio patri *l. 30. ff. b. t.* licet ad eum dos redeat, propter commodum representationis, quod hic subsistere poterit, *Faber in Rational. add. l. 30.* Datur liberis quatenus constat, quod animo reperendi sumtus fecerint, non nudo pietatis vel affectionis intuitu. *l. 14. §. 9. ff. b. t.* Imo & heredi funerati, v. gr. contra Maritum si dotem lucratur *l. ult. §. 1. ff. b. t.* scil. pro rata dotis *l. 16. ff. b. t.* pro rata vero hereditatis, cessat actio, cum ipse heres eatenus teneatur, *l. 22. l. 27. ff. b. t.* Demandante quaeritur, an ei

ei competat actio funeraria? quod aff. quod enim quis per alium facit, ipse fecisse putatur, siue ipse solvit siue adhuc debet *l. 14. §. 15. ff. b. t.* Nam id cuique abesse videtur, in quo obligatus est *l. 28. in fin. de negot. gest.* Hinc quoque conceditur ei, qui quasi negotium heredis gerens funeravit, licet ratum non habeat. *l. 14. §. 16. ff. b. t.* scil. si quis gerat negotium heredis futuri, non jam facti. Hoc enim casu datur actio negotiorum gestorum: quamvis & priori Faber in *Rat. ad d. l.* distingvat, an subsequatur rati habitio heredis futuri, vel non: ut saltem modo posteriori detur funeraria, priori vero negotiorum gestorum actio.

§. V. Major difficultas est in Possessore hereditatis, & eo, qui se putat heredem, an restituta hereditate funerariam habeant? Facit pro negativa, quod non habeat repetitionem sumtuum, quos quis fecit, non ut alium obligaret, sed suo nomine *l. 14. §. 1. ff. comm. di vid.* Qui vero putat se heredem, & defunctum funeravit, potius proprium quam alienum negotium gerit. Concedunt tamen *Ulpianus in l. 14. §. 12.* Item *Paulus in l. 32. ff. b. t.* actionem funerariam non directam, propter rigorem Juris, sed utilem, non tam ob æquitatem, quam potius ob Sctum, quo consulti-

tur b. f. possessoribus, ne qua in re damno ullo af-
ficientur l. 25. §. *consuluit. ff. de hered. petit.* Hinc
patet, m. f. possessoris rationem non haberi, si for-
te sumtus funeris fecerit: quippe quos potius do-
nasse videtur. *Fab. in Rat. ad l. 32. ff. b. t.* Com-
petit quoque actio Legatario rem legatam impen-
denti C. A. b. th. 23. Illud facile constat, eam trans-
ire ad heredes ceterosque successores l. 31. §. *ult. ff.*
b. t. Hac enim est ex numero rei persecutoriarum,
quarum natura talis est, ut heredibus dentur.

§. VI. Ceterum quod dictum est, funera-
riam actionem competere omni, qui impensas fu-
nebres fecit, haecenus verum est, quando quis a-
nimum repetendi habuit. Hic quidem facile praes-
sumitur in personis extraneis; neque hoc casu fu-
nerantis protestationem de animo repetendi ne-
cessariam cum Accursio existimamus. Contra
quam vult *Faber in Ration. ad l. 14. §. 8. b. t.* quem,
verbum *oportebit* non iuvat, quippe quod consili-
um magis, quam necessitatem importet. Dan-
tur sane gradus misericordiae, & tribuitur quidem
pietati & affectioni funerantis funerari, non vero
requiritur, ut suo sumtu fecerit. Ipse *Faber d. l.*
facile admittit, protestationem non requiri, si
poterit praesumi, sic sumtus factos esse, ut repetan-
tur,

tur, v. g. si facti ab eo, qui bona aliena administra-
 bat. *arg. l. 34. ff. de negot. gest.* In personis tamen
 conjunctis omissio protestationis facile inducit
 præsumtionem pro pietate, quanquam propterea
 sui heredes, nec hereditati sese miscuisse, nec extra-
 nei eam adiisse præsumantur *d. l. 14. 19.* ut ut major
 videatur ratio pro immixtione in suo herede,
 quam in extraneo pro aditione. Nam constat
 nunquam immixtionem vel aditionem præsumi
 ex facto, quod potest fieri citra jus & nomen here-
 dis, ut ita superflua sit protestatio, *quod pietatis*
gratia faciant, quæ sola sumtus erogatos non con-
 servat, late *Fab. ad d. §. 19.* Sic liberos, cum pa-
 rentes funerant, oportet testari, ut sumtum pos-
 sint servare. *Fab. d. l.* cujus rei argumentum descri-
 ptio impensæ in libro sola non est sufficiens. *Mev.*
§. d. 195. nisi facta fuerit in libro, in quem inscri-
 buntur credita & debita, Idem *d. l. n. 2.* vel addita
 causa tali, quæ creditum constituit. Non idem
 dicendum est de uxore, quæ sumtus fecit in funus
 mariti, non requisitis desuper heredibus: quos
 repetit, licet super repetitione non fuerit protesta-
 ta. *Carpz. P. 1. C. 28. D. 40. n. 3.* quamvis tutius a-
 gat, si protestetur *Id. d. l.* Patet itaque ex supra
 dictis, non omni, qui impensas in funus fecit, hanc

actionem dari. Sic non competit, qui non animo repetendi, sed pietati & affectioni tribuens; funeravit *l. 14. §. 7. ff. b. t.* Non competit, quoties quis aliam actionem de funeris impensa consequenda habet.

§. VII. Subsidiaria est, quia eam Praetor proposuit, omni alia deficiente. Hinc qui mandato alterius funerat, funerariam non habet *l. 14. §. 15. b. t.* Cum huic sufficiat mandati actio, contra mandantem. Sane, si haec mandatario inutilis foret propter mandantis inopiam, utilem funerariam concedit *Faber ad d. §.* Sic qui in funerando defuncto habet animum gerendi negotia heredis, cessante actione funeraria habebit in heredem, cum quo quasi contrahit; actionem negotiorum gestorum, hujus enim contemplatione defuncto iusta fecit. *Cujac. tract. ad Respons. Papin. in l. 17. ff. de relig. & sumt. fun. quod Fab. ad d. l. 14. si testamentum 16.* restringit ad eum casum, quo heres jam existit: adeo, ut funerans quasi gerendo negotia futuri heredis, non subsecuta ejus ratihabitione (quae quidem tum posset producere actionem negotiorum gestorum) ad funerariam actionem confugere omnino debeat.

§. VIII. Dictum haecenus fuit, quibus actio

Actio funeraria competat, tractandum, contra quos
 detur. De quo ita loquitur *l. 14. §. ult. b. t. Datur
 actio adversus eos, ad quos funus pertinuit, ut puta
 adversus heredem, bonorumve possessorem, ceteros-
 que successores.* Hoc est sive sint heredes ex Jure
 Civili, sive à Prætorè habeantur loco heredum,
 quales sunt bonorum successores *l. 1. §. 2. de bonor.
 possess.* sive sint directi, sive fideicommissarii, imo
 sufficit, quod libertatum conservandarum causa
 ex constitutione Divi Marci bona defuncti addi-
 ciantur, de quo *Justin. in tit. Instit. de eo, cui libert.
 caus. bon. ad.* Datur contra patronum, qui bo-
 norum possessionem petit contra tabulas. *l. 15. ff.
 b. t.* Contra eum, ad quem dotis nomine quid
 pervenit *l. 16. §. seqq. b. t.* Contra Dominum ob
 impensas in funus servi vel ancillæ factas *l. 31. §. 1. ff.
 b. t.* Contra possessores feudi, imo contra ipsum
 feudi Dominum. Denique contra ipsum magi-
 stratum. De his omnibus & singulis in sequenti-
 bus agemus.

§. IX. In antecessum generaliter monen-
 dum, dari actionem funerariam contra omnem
 eum, cui incumbabat defuncto iusta facere. Sic
 ait Prætor *in l. 12. §. 2. quod funeris causa sumtus fa-
 ctus erit, ejus recuperandi nomine in eum, ad quem*

ea res pertinet, *judicium dabo*. Sic loquitur *l. 14. §. ut*: *Datur autem haec actio adversus eos, ad quos funus pertinet*. Et quidem nonnulli obligantur principaliter, alii in subsidium. Priori casu obligatio procedit vel ex ipsa natura; ut in iis, qui sibi proxime sanguine sunt juncti; vel ex acquisitione bonorum funerati: & vel statim ab initio; inde obligatio funerandi personam potestati dominicae suppositam; vel ex post facto: & rursus vel titulo universali; hinc obligatio heredum, eorumque qui per universitatem bona acquirunt ad impensas funeris; vel singulari; inde obligatur maritus vel alius pro quantitate dotis quam recipit. In subsidium; Vel intuitu *conjunctionis*, quae vel ex sanguine, vel ex conventionem; & vel individuae consociationis causa, ut in matrimonio, vel propter mutuam fidem ex nexu feudali; vel *subjectionis*, sola humanitatis consideratione. Inde facile patet i. quod detur contra heredes, sive ad defuncti bona veniant ex iusta ipsius voluntate, sive ex praesumpta, secundum modum per *Norvell. 118.* in successione determinatum, imo licet ultimum iudicium impugnando contra ipsius voluntatem ad successionem veniant. Sic qui evertit per querelam inofficiosi testamentum, tenetur de impensis: nam

nam & hic heres est & succedit ab intestato. *l. 8. §. 16. d. querel. inoff. l. 15. §. 2. versu quia audimus, eod.*
 Et hoc est expresse decisum in Patrono, qui bonorum successionem obtinuit contra Tabulas *l. 15. ff. d. relig. & sumt. fun.* cum ad sumtus, qui propter onera hereditatis iusti fiunt, teneatur *l. 6. §. 1. ff. de poss. hered. petita.* Cæterum quod heredes attinet, qui cum beneficio inventarii hereditatem adierunt, hæcenus saltem tenentur, quatenus ad ipsos pervenit non ultra (nisi fortasse ex alio principio, quod curam totius sepulturæ ipsis imponat, ad refusionem omnium sumtuuum obligentur) nec enim facit confectio inventarii, ut non sit heres, sed ut ultra vires hereditatis non teneatur. *Mev. 2. d. 357. n. 12.* Sane re integra & nondum confusa hereditate cum bonis heredis, ipsi integrum est, bona hereditaria cedere creditoribus, adeo, ut per istam cessionem omnino liberetur. *Carpz. P. I. D. 25. per tot.* Facta tamen semel electione, quod bona velit retinere, adeo se facit debitorem, ut amplius pœnitere non liceat, & quandoque casus fortuitus in rebus hereditariis eveniens ipsi imputetur, late *Mev. 2. D. 357.* Patet 2. quod hæc actio detur contra patrem. Et quidem cum in peculio castrensi & quasi filiusfamilias heredem possit habere

C

bere

bere (patre nec posteriori casu querelam habente
l. ult. C. de inoff. test. quam per *Novell. 123. c. 9.* non
 correctam esse putamus, vid. *Brunnem. d. l. ult. C.*
d. inoff. testam.) in bonis autem filii emancipati lex
 Anastasiana, jura fratribus legitima servaret *l. 13.*
C. de legit. hered. haecenus saltem tenetur pater,
 quando vel peculium filiusfamil. non habet, vel
 heres ipsius non erit solvendo, quippe cui prae pa-
 tre onus hoc *incumbit l. 31. t. b.* ibique *Faber in Ra-*
tional. Jure novissimo cum parentes in bonis li-
 berorum defunctorum una cum fratribus & soror-
 ribus germanis, jure vero Saxonico soli succedant,
 vel pro rata, vel in solidum obligantur. Quid
 vero dicendum, si parentes defunctorum libero-
 rum heredes non existunt an teneantur? Utiq;
 non quidem secundum ordinem succedendi, sed
 secundum ordinem, quoad alimenta obligantur.
 Hinc prae matre tenetur pater, cujus est liberis ale-
 re, adeo, ut ad instantiam matris Judicis officio
 ad hoc cogi possit. *Brunn. ad l. 3. § 4. C. de alend.*
liber. Etiam si filius bona sua luxu contumserit
Dn. Struv. Ex. 30. th. 76. & quanquam ingrati non
 sint alendi, funerandi tamen omnino erunt, nec
 neglectum à liberis pietatis officium faciet cessare
 patris pietatem. Sic ad sumtus in funus spurii fa-

Etos

Etos tenetur pater : tenebatur enim ad alimentā,
Gail. Obs. 26. c. 88. quo nomine quoque veniunt
 medicamenta & sumtus funerum. *Rennemann. P.*
 3. *Jurisprud. D. 39. th. 8.* Post patrem avumque
 paternum, sequitur mater & avus maternus, qui
 cum debeant alere *Sand. l. 2. d. 8.* tenentur ad sum-
 tus funeris. Hæc quidem obtinent, quando mor-
 talitatis ordo turbatur. Cæterum & liberos ad
 hanc pietatem non minori naturæ vinculo obstrin-
 gi, facile constat, cum ad alimenta juxta parentum
 dignitatem præstanda obligentur. *Brunn. ad l. 1. C.*
de alend. liber. & parent. De collateralibus non
 videtur adeo expeditum esse. Sane frater & so-
 ror, quando quidem egenum fratrem ex pietate a-
 lere debent, si ipsi habeant unde vivant. *Sand. l. al-*
legat. utique huic oneri erunt suppositi. Idem di-
 cendum de fratre uterino. *Nec facit l. 12. §. 3. ff.*
de administ. & periculo tutor. Nam argumentum
 à dote ad alimenta negative non semper procedit.
 De remotioribus cognatis illud vix tuto asseri pot-
 erit, v. g. de patruis, avunculis aliisque personis si-
 mili respectu sibi junctis. Nam nec patruus fra-
 tris filium alere cogitur. *Sand. loc. sup. alleg.* mul-
 to minus extendendum erit ad susceptorem è sacro
 baptisinate *Dn. Struv. Exerc. 30. th. 78.*

§. X. De marito quaeritur : an & contra hunc detur actio funeraria ? In qua quaestione decidenda per varias distinctiones incedere oportet. Velenim maritus dissoluto matrimonio nihil percipit ex bonis uxoris, vel dotem lucratur, priori casu, licet dos in matrimonio mulieris fuerit soluta, quod nonnullis casibus ei facere legibus permillum est *l. 27. §. 1. ff. b. t.* non tenetur. Hinc si mulier fructuaria usumfructum in dotem dederit, & ea in matrimonio decedente, ususfructus cum proprietate consolidatus sit, maritus non tenetur quicquam in funus conferre, quippe qui nihil emolumenti ob dotem habere videtur : quia etsi uxorem eam non duxisset, fructuariae morte finitus ususfructus ad proprietatem rediret *l. 78. pr. ff. d. fur. dot.* Potius ille conveniendus, ad quem dos redit, etiam si sit extraneus, qui hac lege eam dederit pro muliere, ut ad ipsum rediret, si in matrimonio mortua esset *l. 22. pr. inf. ff. b. t.* In subsidium vero obligatur maritus, ob honorem transacti matrimonii, si forte heres mulieris neque habeat, neque pater solvendo sit *l. 28. ff. quanquam cum eo recte agitur, antequam dos patri reddatur, adeo ut antequam pater dotem recuperaverit, vir solus sit conveniendus l. 17. ff. b. t. quippe apud quem dos*

dos est & quidem jure dominii, quousque patri non est restituta. *Fab. in Rational. ad d. l. 17.* Ut tamen maritus minus postea patri restituat *d. l. 17. l. 29. §. 1. ff. b. t.* Posteriori casu videndum, an legibus ob pœnam divortii, an vero ex morte mulieris propter pacta dotalia dotem lucretur. Illo casu funeris impensam non præstat *l. 29. ff. b. t.* (quæ lex moribus non male fortasse poterit applicari ad casum, quo ob adulterium maritus dotem lucratur) posteriori videndum an alia bona præter dotem relinquat, tunc enim heres & maritus, pro portione tenentur. *l. 22. 30. §. 1. b. t.* non obstantem *l. 15. ff. b. t.* Hinc impensæ in uxoris defunctæ exequiis factæ conjunctim tam à marito superstite, quam heredibus, pro rata tamen solvendæ sunt. *Carpz. P. 3. C. 25. Defin. 19.* Sic si in dote centum sint, in hereditate ducenta, duas partes heres, unam maritus confert *l. 23. ff. b. t.* adeo ut ab herede nec legata *l. 24. ff. b. t.* nec precia manumissorum, nec res alienum deduci possit, scil. in commodum heredis, alias vero reliqua mulieris hereditate vix æri alieno sufficiente, potius ex dote tantum eam funerari oportet *l. 20. §. 2. ff. b. t.* ut hoc modo creditoribus consulatur; aut non alia bona reliquit quam dotalia: quæ si sufficiunt in funus, maritus fune-

ria convenietur, pater autem non. *l. 20. §. 1. ff. b. t.* adeo, ut si forte pater quid in suam filiae impendit, aut alio agente secum funeraria, id ipse à marito recipiat, & quidem, si dos patri restituenda est, hanc impensam statim pater consequitur. *l. 30. pr. licet reliquum dotis statuto demum tempore solvendum sit l. 60. soluto matrimonio.* Si vero permōdica fuit dos, in patrem in superfluum debet actio dari. *l. 20. §. ff. b. t.*

§. XI. Dominum quod attinet, contra hunc funerariam actionem habet, qui servum alienum vel ancillam funeravit. *l. 31. §. 1. ff. b. t.* Est enim hoc onus quodammodo humanæ conditionis *l. 27. in fin. d. condit. Institut.* Hinc cum ipsis sepultura debeat, à nemine alio ipsis poterit deberi, nisi à domino *Fab. in rational. ad d. l.* Hinc funus servi est res alienum domini, quamvis hoc casu actio de peculio non competat. Moribus, cum liberorum hominum opera utimur, vix aliter poterit conveniri dominus, quam ratione mercedis, quam forte adhuc debet.

§. XII. Successores feudales, quandoque ad impensas in funus defuncti factas obstructi sunt. Hinc cum ex feudo alimenta iis personis debeantur, quæ tanquam minus perfectæ à feudi successione

one arcentur *Carpzov. P. 2. C. 46. d. 28.* quis hoc casu successores feudales ab onere funerandi liberos pronunciaret? Sic filia, antequam in matrimonium elocaretur defuncta, si aliunde non habet, ut more honesto sepeliri queat, vel solum æquitatis, ne dum pietatis officium successores feudi ad impensas in exequias faciendas obstringit. Juxta tradita *Carpz. P. 2. C. 46. d. 2.* & quanquam ipse *d. C. d. 36.* velit, quod ad impensas funebres in exequias Vasalli defuncti factas reddendas nullo jure inviti cogi possint, eo; quod sit debitum personale, solos heredes allodiales ad ejus exsolutionem obligans: Tamen æquior longe est sententia Magnifici *Dn. Struv. in Syntagm. Feud. a. 20.* ob summam æquitatem & causæ favorem, ne defunctus sine quadam ejus injuria insepultus jaceat, deficientibus bonis allodialibus feudi successores ad impensas suppeditandas obstringentis, quam præjudicio quoque confirmat. Denique omnibus aliis deficientibus, quibus hoc onus incumbit, vel non existentibus solvendo, nec ipso funerato quicquam in bonis relinquente, cum impensæ ex publico sumi debeant, contra Magistratum dabitur actio funeraria ei, qui forte impensas fecit. Eleganter *Mev. 2. decis. 222. num. 7.* si bona defuncti
 non

non adfunt, creditoribus patris onus illud injungi non magis potest, quam aliquis cogi, ut pauperem suo sumtu funeret. Publica tunc succedit pietas. Hinc facilis responsio est ad quaestionem, quis infantem expositum funerare debeat? Nec enim hoc onus recte imponitur universitati, ubi expositus, quamvis onus alendi ei velit imponere *Sand. l. 2. d. 8. th. 4.* A qua sententia merito recedit *Carpz. in Criminalibus*: potius pertinet ad eum, cui in loco competit Jurisdictio, indeque hujus erit providere suis sumtibus de sepultura.

§. XII. Venit autem in hanc actionem omnis sumtus funeris causa factus, sine quo funus duci non potuit *l. 37. pr. ff. de relig. & sumt.* in qua continetur (1) quod unguentorum causa erogatum est, scilicet secundum mores Romanos, quibus ungebantur corpora. Hinc quod servus in odores & unguenta impendit & ad funus erogavit, quod ad dominum pertinebat, videtur in rem domini versum *l. 7. §. 3. ff. d. in rem vers.* Quamvis creditori funeraria actio h. c. non competeret, si non ipse in funus pecuniam impendisset, sed, cum servo credidit, licet in eam causam, necessaria est ei actio de in rem verso. Agit enim ex contractu servi *l. 41. de pecul. Faber in Rat. ad d. l. 7. §. 3. ff. de in*

in rem verso. (2) Si quid in locum fuerit erogatum, in quem mortuus infertur: necessario enim locus parandus, in quo corpora condantur, cum alias funus duci non possit. 3. Si qua vectigalia sunt, i. e. quæ in itinere præstantur, dum corpus ex uno loco in alium transfertur. *Cujac. 11. Obs. 21.* quæ tandem sublata esse testatur *l. ult. C. h. tit.* Huc quoque pertinet illa impensa, quæ facta est, ut corpus peregre mortuum perferretur *l. 14. §. 3. ff. b. t. add. l. 112. §. pen. ff. de condit. & demonstrat.* Multo magis ea quæ erogata est in delationem mortui *l. 14. §. 3. ff. b. t. ibique Gothofred.* 4. Sarcophagi, quo nomine intelligitur sepulchrum ex lapide fissili, corpora celerrime, quadragesimo scilicet die consumente, qui in Trojade plurimis locis nascebatur. *Gothofred. ad l. 18. §. ult. d. alim. & cib. leg. cui contrarius est chernites lapis, qui cadavera à putredine vindicat, uti ex Plinio explicat Gothofred. ad l. 37. pr. de relig. & sumt. funer.* Nobis tamen vulgari locutione Sarcophagum est sepulchrum quodlibet *Faber in Ration. & d. l. 37. pr.* 5. Vectura, Græci videntur legisse vestiaria, non vectura, *Cujac. 1. obs. 21.* Solebant enim cadavera honestissima veste efferri, quæ in plebis funere vulgata, in Magistratibus toga prætexta, in Cen-

D

fori-

foribus purpurea tota *Gothofred. ad l. 14. §. 4.* Et hæc simul cum mortuo cremabatur, quamvis inceptæ defunctorum voluntates uti generaliter circa sepulturam, ita nec hoc casu, si modus excedebatur, valerent. *vid. l. 113. d. legat. 1. l. ult. in f. ff. d. aur. & arg. leg.* Sane de Jure Civili vestes lugubres, quæ proximioribus cognatis, funus comitantibus dari solent, sub impensa funeris non continentur. 6. Denique generaliter dicit *JCtus ad l. 37.* quicquid corporis causa antequam sepeliatur, consumtum est, funeris impensa est, quod clarius proponitur *in l. 14. h. §. 4. b. t. v. gr.* Si quid ad corpus custodiendum vel etiam commendandum factum est: Alii legunt *commundandum* quasi idem esset ac *lavare & abluere.* Quam lectionem reprobatur *Cujac. 2. obs. 17.* nam ut corpus mortuum commundetur rarius est, & à ditioribus & politionibus duntaxat observatum, *Fab. in Rat. ad d. l.* Interim *Cujac. l. alleg.* verbum commendare, nec ad nãias nec præficarum laudationes referri posse putat, cum his non corpus, i. e. cadaver mortui, Verum vir ante jam defunctus commendetur: Verius esse ait, verbum *commendare* eo in loco nihil aliud esse quam *deponere*, quoad justæ sepulturæ tradatur *arg. l. 24. ff. deposit.* **Ut paucis contrahantur,**

hantur, quæ hæcenus dicta sunt, in actionem funerariam de jure Civ. veniunt sumtus funeris causa facti, veluti ad pompam exequiarum, ad elationem corporis, ad locum sepulchri, ad perferendum corpus hominis peregre mortui, ad custodiendum & commendandum corpus. *Cujac. 2. Obs.*
 17. Ubi quoque de circumportationibus, quam impensam, licet *leg. XII. tabul.* sublata esset, quando tamen populus eam receperit, funeris esse statuit? non secus ac unctura est, quæ quidem erat prohibita, populus tamen ab ea non abstinebat. Sane expensæ in curationem ægroti factæ, de Jure Civ. huc non pertinent.

§. XIII. Moribus nostris impensarum funerum nomine continentur, quæcunque corporis causa erogata fuere, scilicet secundum consuetudinem loci, ubi quis mortuus, & dignitatem & facultates ejus erogare oportuit. *Garf. d. Expens. c. 8. n. 2.* Facit huc omnino *lex 14. §. 6. vers. æque ff. b. t.* Sic i. venit pretium, quod pro sepulchris in templo vel cœmeteriis dare oportet & citra Simonix crimen accipi potest. *Carpz. l. 2. Jurispr. Consist. tit. 24. def. 39.* 2. Honorarium quod ministris Ecclesiæ & scholæ pro deductione funeris, item quod pro concione funebri præstandum est.

Carpzov. in Jurispr. Consist. l. 1. def. 112. Et seq.
 (3) Quicquid in ipsum corpus custodiendum, vel
 commendandum, vel vestem collocandam ne-
 cessario impensum est *l. 14. §. 4. ff. b. t.* (4) Sum-
 tus in ægroti curationem facti, quibus etiam sala-
 ria Chirurgorum accensentur. *Carpzov. Jurispr.*
Forens. P. I. Constit. 28. def. 43. Surd. decis. 255. n.
25. (5) Vestes lugubres, quæ debentur viduæ
 mariti. *Mev. 6. decis. 242.* Item quæ liberis & fa-
 milia debentur. *Surd. decis. 255. num. 28.* Impen-
 sæ lugubres puta fasciæ sericæ, quæ proximis co-
 gnatis funus comitantibus dari solent. *Habn. ad*
Vvesenb. hic num. 6. Item quæ in defunctorum
 convivia paranda, coemta sunt. *Carpz. d. l. def. 41.*
 Et hæc quidem, si consuetudine loci ita servetur,
 vel defuncti dignitas singulariter exsolcat. *Habn.*
ad Vvesenb. h. n. 6. Conf. Joseph. Ludov. p. 2. d. 78.
 Sane hæc omnia Judicis arbitrio ejusdemque dis-
 cretioni committuntur. *Carpz. d. l. def. 42. num. 2.*
 Et præprimis modus observandus est, non quan-
 tum testator voluit, si damnum alteri imminet.
l. 1. §. d. impens. ad L. Falcid. Nec enim debitoris
 dispositione de sumptibus immodicis præjudicari
 potest reliquis creditoribus. *Carpz. l. all.*

§. XIV. Cæterum quod de lugubribus ve-
 stibus

sibus dictum est, quod ex debeantur viduis, tum
 quidem expeditum est, quando defunctus non
 fuit obærat. Hinc si multum fuerit ære alieno
 gravatus, licet vestes lugubres præstandæ sint,
 quippe, quæ debeantur, si vel animam maritus
 debeat *Mev. 6. def. 242. num. 3.* tum ob pietatem,
 quæ est in honesta sepultura, tum ob utilitatem,
 ne cadavera maneant insepulta, magni pretii ve-
 stes non poterunt exigi, sed habenda omnino ratio
 facultatum & pro harum modo Judex impensam
 moderabitur. *Mev. d. l.* Sane si tempore obitus
 & sepulchralium mariti propriis vestimentis con-
 tenta, nihil ultra in lugubria impendit, in concur-
 su creditorum ea, quæ alias viduæ isto loco præsta-
 ri solent, male petit. *Mev. 6. d. 243.* Tum enim
 debentur, si vel ex bonis mariti sumsit, vel de suo
 comparavit, cum protestatione tamen de repetiti-
 one reservanda, vel ab alio viduæ data sunt, & in
 creditum versa.

§. XV. Quod fundamentum, naturam,
 aliasve qualitates actionis nostræ attinet. Scien-
 dum (1) quod Dd. fere eam statuunt personalem,
 quasi ex contractu, multo magis quam negotio-
 rum gestorum *Oldend. de act. Class. 5. act. 17. Habn.*
ad Vesenb. hic num. 7. eam vocat adjæctitiam qua-
 lita-

litatem quasi contractus negotiorum gestorum.
Colleg. Argent. b. th. 18. ipsam deducit ex quasi con-
 tractu, cum hic quasi non cum herede, sed cum
 de iuncto contrahere videatur. Sic *Fab. in Ratio-
 nal. ad l. 1. §. 2. b. t.* Nascitur, inquit, hæc actio;
 ut videtur, ex quasi contractu non minus quam a-
 ctio negotiorum gestorum *l. 5. pr. de O. & A.* sed
 ita tamen, ut qui funerat non tam cum herede, qui
 fortasse adhuc nullus est, quam cum defuncto ip-
 so contrahere intelligatur. Contrahit autem cum
 hereditate & proinde cum defuncto, cuius locum
 hereditas tenet. Dicit fortasse possit, quod licet
 factum aliquod obligatorium subesse, & hæc tamen
 hoc negotium cum quasi contractibus coincidere
 videatur, tamen ex facto illo non immediate actio
 descendat, sed potius ita à Prætoribus, qui quidem
 ipsam funerationem respexit, data atque formata
 fuerit, uti æquum & bonum visum. Sane hæc est
 natura actionum ex quasi contractu profluentium,
 ut unam personam, cuius negotium principaliter
 subest, respiciant, quale quid de hac actione dici
 non potest. Sic datur contra maritum, qui dotem
 possidet *l. 17. ff. b. t.* hanc patri *l. m. extraneo resti-
 tutam comitatur. l. 16. ff. eod.* Si personalis, si ex
 facto obligatorio, si ex quasi contractu, cur dote
 reddita

reddita contra patrem? cur si hic non solvendo,
 rursus contra maritum? Certissimum hoc argu-
 mentum est, eam non mere personalem nec ex
 quasi contractu esse. Ipse *Faber in Rational. ad l.*
14. §. hęc actio quę funeraria. largitur eam non na-
 sci ex contractu vel quasi præsertim si sumtus fune-
 ris factus sit ante aditam hereditatem. Facit huc
l. 14. §. 13. ubi *J*ctus generaliter putat, judicem ju-
 stum non meram negotiorum gestorum actio-
 nem imitari, sed solam æquitatem sequi. Præte-
 rea *Dd.* non conveniunt in qualitate actionis.
 Communiter eam venditant pro actione b. f. *Hab-*
nius ad Vvesenb. n. 6. per *l. 14. §. 6. ff. hic.* ubi hæc
 actio, quę funeraria dicitur, ex bono & æquo ori-
 tur. Idem statuit *Colleg. Argent. b. th. 30. num. 2.*
 (1) Quia Judex in ea datus est arbiter *l. 14. §. 7. vers.*
Igitur æstimandum erit arbitro. b. qui cognoscit de
 æquitate *l. 14. §. 10. b.* ex æquo & bono *l. 14. 6. b.*
 (2) Quod imitetur actionem negotiorum gesto-
 rum *arg. l. 14. §. 16. b. & l. 25. de negot. gest.* (3) Quod
 videatur esse species actionis negotiorum gesto-
 rum *l. 14. §. 16. b.* Alii negant, non obstante quod
 dicatur esse ex æquo & bono: cum diversum sit,
 actionem esse bonæ fidei & actionem nasci ex æ-
 quo & bono, i. e. suggerente æquitate. Priori
casu

casu bona fides opponitur stricto juri. Posteriori malæ fidei & dolo malo, ut in *l. 4. d. obl. & act. l. 11. in fin. d. dolo.* (Et hæc actio nostra ad exclusionem malæ fidei & doli dicitur bonæ fidei, cum non potest plus repeti, quam revera impensum, quandoque si modus excedatur animo onerandi hereditatem, ne hoc quidem semper, ut ita ubique æquitas & bona fides attendatur: Imo cum hoc modo considerata bona fides, in strictis etiam judiciis quandoque locum habeat, ut in *l. 38. §. si actionem. ff. de usur.* Alio adhuc sensu poterit dici bonæ fidei, quatenus hæc solutior est & in aliis actionibus, quæ ex æquo & bono nascuntur locum habet, conferatur omnino *Faber in Ration. ad l. 14. §. 14. ff. b. t.*) Ibi datur Judici potestas ex æquo & bono judicandi, non etiam hic. Sic sentiunt *Zæf. b. t. n. 9. Faber in Ration. ad l. 14. §. 5. b. t.* Quorum sententiæ & nos ad stipulamur, quamvis cum *Fabro l. all.* facile admittamus, quod easdem præstationes cum actionibus bonæ fidei habeat, v. g. circa usuras, interesse aliasve accensiones, quales in actionibus bonæ fidei attenduntur, non tam quod sint bonæ fidei, quam quod in iis ratio potissimum æquitatis habeatur. *l. 31. ff. depositi.*

§. XVI. Caterum hæc actio valde privilegiata

legiata est, nam impensa funeris semper ex hereditate deducitur, quæ etiam omne creditum solet præcedere, cum bona solvendo non sunt *l. 45. ff. b. t.* Et quidem hoc extra controversiam positum est, tam quoad credita chirographaria, quam ea, in quorum securitatem lex hypothecas tacitas introduxit, textus expressus est, *in l. 14. §. 1. ff. b. t.* An vero creditoribus etiam expressam anteriorem habentibus præferatur, non omni dubio caret. Negant plurimi quos adducit & sequitur *Vincent. de Franchis decis. 51. num. 1. 7.* (1) Ob communes Juris regulas, nam qui prior tempore, potior jure *l. 4. §. pass. C. qui potiores in pignor.* (2) Ob *leg. 9. C. eod.* quæ ait, eos, qui acceperunt pignora cum in rem actionem habeant, privilegiis omnibus, quæ personalibus actionibus competunt præferri. (3) Quod Juris ratio vix videatur admittere, ut creditor, qui tam diligenter sibi prospexit, ut melius non potuerit, damno afficiatur. *l. 3. ff. de separ. at.* Faciunt cum iis *Pistor. Negusant.* & alii allegati à *Berlichio Part. I. Concl. 64. n. 86.* qui ad leges in contrarium ab ipsis adductas respondent, quod cum generaliter loquantur, intelligendæ sint de creditoribus, vel personale actionem, vel hypothecam tacitam habentibus, ut evitetur absurdum.

E

surdum.

furdum. Verum pro affirmativa stant majoris momenti rationes, quam ut ab iis recedi possit (1) enim leges generaliter loquuntur, notabilis textus est in *l. 45. ff. b. t.* Impensa funeris semper ex hereditate deducitur, quæ etiam omne creditum sollet præcedere. Qui vero dicit omne, nihil excludit, præprimis si particula semper vel alia similis adjiciatur. (2) Impensa funeris doti præfertur. *l. 18. ff. b. t.* Hæc hypothecæ expressæ. *l. final. C. qui potior in pignor.* Ergo illa quoque necessario posteriori *Berlich. P. 1. conclus. 64. num. 86.* (3) Facit huc *l. 14. §. 1.* ubi non saltem de inquilino, sed etiam colono agitur, cujus tamen bona non sunt pignori obnoxia, nisi per expressam conventionem, nec tamen dubitat Jctus, quin impensa funeris præ solutione mercedis in ejusmodi rebus potior esse debeat. Conferatur *Surd. Decif. 112.* præprimis *d. 255.* ubi plures rationes & sufficientissimas Responsiones ad contraria affert. Et hæc affirmativa in foro quoque Saxonico recepta est. *Carpz. 1. C. 28. d. 39. n. 6.* Imo hoc extendit *Fab. in Rational. add. l. 45. ff.* etiamsi inter debitorem & creditorem expressam hypothecam habentem & conventum, ut si debitor non solvendo moriatur, creditum impensam funeris præcedat, non valere con-

conventionem, tanquam initam contra bonos mores, utilitatem publicam & honestatem.

§. XVII. Extenditur hoc jus prælationis, etiam quoad creditores expressam anteriorem hypothecam habentes, *Carpzov. Part. 1. 28. 43.* ad lumtus in curationem factos, v. g.alaria Medicorum, Chirurgorum & aliorum, *Berlich. Part. 1. C. 64. num. 96.* modo ex ista infirmitate defunctus decesserit, *Surd. d. 255. num. 26.* (nam qui ante in alium morbum facti sunt, hoc privilegio non gaudent, *Berl. l. alleg. n. 98. & seq.* ubi obstantibus satisfacit *Carpzov. P. 1. Const. 28. d. 45.*) Nec facit, quod pro iis non detur actio funeraria, quæ competit saltem ob impensas circa ipsum funus factas: nam datur ob eas petitio non minus favorabilis quam est causa funeris, ut eleganter loquitur *Surd. l. all. adeo*, ut hæc repetitio locum habeat, licet etiam invito ægroto impensæ factæ fuerint. *Brunn. ad l. 3. C. b.* Et quidem hoc privilegium ex jure civili esse volunt *l. 4. C. d. hered. petit. l. 3. C. de religios. & sumt. funer.* cum expensæ funebres cum expensis in curam ægroti factis jungantur, ut tamen illis funebribus, hæ in curam factæ postponantur. Verum rectius consuetudini imputatur *Brunn. ad l. 3. C. de religios.* ubi dissentientibus satisfacit.

§. XIIX. Melius fortasse ex jure civili poterit probari, quod ob expensas in funus liberorum debitoris competat jus prælationis : videndum tamen, an ab ipso patre factæ sint, tum hoc jure gaudent, *per l. 17. ff. d. rebus aut. jud. poss.* ibique *Bartolus* : an post patris mortem creditum propterea contractum, & tum vel heredes ejus sunt vel non : priori casu patris debitoris jure fruuntur ; posteriori, si quid prætendant ex bonis paternis, ex iis funeratio fit, & pro eo creditum eodem ordine locandum, quo liberorum creditum : si nihil juris est funerato in bonis patris, non quicquam à creditoribus, quam quod ex pietate concedere velint, peti potest. Ita *Mev. 2. decis. 221.* Sane jure Saxonico, impensæ quæ in sepulturam conjugis & liberorum ante defunctorum fuere erogatæ, hac prærogativa non gaudent. *Carpz. P. 1. C. 28. d. 40.* multo minus ex quæ in curationem uxoris & liberorum debitoris factæ, *Id. d. def. 44.* Illud sciendum, quod hoc privilegium non tantum funerariæ actioni competat, verum etiam cuivis alii, qui sumtus funeris repetuntur. *l. 17. pr. ff. d. rebus aut. jud. poss.* etiam actioni ex stipulatu, si non abjiciendi privilegii causa stipulatus quis sit *d. l. 17. in fin. pr. C. A. d. religios. th. 30. n. 3.*

§. XIX.

§. XIX. Caterum quæ hæcenus de jure prælationis pro impensis funerum dicta sunt, tunc demum procedunt, quando revera factas esse constat, cujus rei probatio repetenti omnino incumbit *l. 4. C. de hered. petit. l. 3. C. d. religios.* & quidem aliter quando ipse creditor eas fecit, aliter tertio qui in eam causam pecuniam credidit. vid. *Mev. 2. 2. decis. 223.* Illum præcise designare & probare oportet, quid, quantumque & in quam causam impensum fuerit, ut constare possit, an bona fide, nec superflue impensa facta sit: Nec enim certæ cujusdam quantitatis expressio ullo modo sufficit. Ipsa tamen probatio potest fieri per verosimiles conjecturas, quæ arbitrio boni viri, puta judicis, relinquuntur. *Berlich. P. 1. concl. 64. n. 92.* & quidem in impensis in curationem ægroti factis sufficit probare, infirmum in repetentis domo fuisse curatum & alimentatum, tunc enim præsumitur inhabitantis pecunia factum esse. *Berlich. l. all. n. 103.* vel cessantibus conjecturis verosimilibus aliisque probationibus, juramento ejus qui eas fecit probari possunt. *Mascard. d. probat. vol. 2. concl. 720. per tot. Carpz. P. 1. C. 28. d. 42. n. 5.* quod putato procedere si aliunde & certe constet impensas esse factas, ut saltem hoc modo quantitas earum

E 3

certa

certa reddatur. Nam per iuramentum prius quoque velle probare vix poterit admitti, cum illud ad liquidationem impensarum regulariter, non sufficiat. *Conf. Mev. 7. d. 6.* Quod posterior emittet, scil. eum, qui in eam rem pecuniam credit, probationi pro recipiendo credito satisfacit, si generatim ad funerationem se credidisse, versamque esse pecuniam, saltem per conjecturas doceat, nec in eo superfluum demonstretur *Mev. 2. d. 223.*

§. XX. Sane quod modum excedit, non potest repeti. Hinc iudici & quidem seculari, ad hunc enim rei iustius cognitio pertinet, licet de iure sepeliendi Ecclesiasticus cognoscat, *Carpz. 1. Respons. 86.* super expensarum moderatione & laxatione arbitrium tribuitur, non tamen omnino liberum, sed ad necessitatem impendii restrictum, quicquid hanc excedit non venit in taxationem. *Mev. 3. d. 44.* super quo si à partibus disputetur, quidnam iudicis officium, & quomodo in examine procedendum, eleganter exhibet *Mev. 3. d. 42.* scil. tenetur debitor ad singula designata respondere, quæ rata habeat, quæ disputet, addita contradictionis causa. Iudicis tamen est, liquida ab illiquidis separare, & statuere quomodo hæc verificari

cari possint, summarie tamen & ut quam brevis-
sima via lis expediatur, procedendum. De ex-
pensis enim iudicium summarium est, *Bart. in l.*
38. num. 13. ff. d. R. Vind.

§. XXI. Illud adhuc quæri possset, cujus
sumtibus controversia super expensis orta discerni
debeat? quod debitor ad solutionem sumtuum
non teneatur, pro eo videtur facere (1) quod ipsi
nihil possit imputari; quippe qui poterit esse pa-
ratus ad solutionem, modo de expensis certo con-
stet. (2) Quod litigans litiganti ob malitiam ad
expensas teneatur, quæ hic nulla subesse potest,
(3) Quod actor videatur hoc damnum culpa pro-
pria incurrere & propterea illud non sentire *l. 203.*
d. R. l. qui sibi imputet, quod vel sese immiscuerit
rei ad se non pertinenti contra l. 36. ff. de R. J. vel si
bi non prospexerit de modo statim impensas pro-
bandi. Quicquid tamen horum sit, putarem ab
Actore vel ex hereditate, vel ab eo, ad quem funus
pertinet, impensas litis refundi debere, argumen-
to eorum, quæ in haud dissimili casu habet. Mer.
ind. 128. p. 2. Sane æquitas hoc iuvat, ex qua
hæc actio datur, & nemini officium debet esse
damnosum, ne quis duplici onere vel incommo-
do gravetur. Potius qui lucrum habet, onus ei
anne-

annexum contemnere non debet. Ex negotio gesto hoc casu impensæ litis possunt repeti, cujus naturam imitatur hæc actio. Illud facile largimur, quod si rationes ex facto vel non facto admittentis sint obscuræ, intricatæ & probationis indigæ, hanc quis suis sumptibus facere debeat. *Fab. in Cod. l. 5. t. 31. d. l.*

§. XXII. Contraria restant tractanda, de quibus facile poterit constare ex supra dictis, unum tamen atque alterum adhuc adducemus. Sic cessat actio (1) quando quis aliam actionem habet de funeris impensa consequenda. *l. 14. §. 2. b.* Sic quando coheres sumtus fecit, sufficit ei iudicium familiæ herciscundæ *d. l.* nec enim honorariam actionem debet desiderare is, cui civilis competit. *l. 1. d. publ. in rem act.* Exceptio est in *d. l. 14. §. 12.* scil. si familiæ herciscundæ iudicio semel actum est, amplius eo agi non potest *l. 20. §. famil. ff. famil. hercisc.* hinc necessario ad funerariam tanquam subsidiariam confugiendum. Si qui sumtus facit ex mandato alterius, non funerariam, sed mandati habet actionem. Exceptio est in *l. 14. §. 15.* Cessat (2) qui non funeris causa, sed alios sumtus fecit. *l. 14. §. 6. l. 37. §. 1. eod.* Cessat (3) si forte in contumeliam defuncti hominis locupletis modicus

cus sumtus factus fuerit *l. 14. §. 10.* ibique *Fab. in Rat.* ubi habet exceptionem. Cessat (4) qui pietatis intuitu non animo repetendi sumtus fecit. *l. 14. §. 7. & seq. b. t.* Cessat denique (5) quando ea est præscripta, nam cum naturam actionis negotiorum gestorum imitetur, commune quoque actionum personalium fatum sequitur. *l. 36. de præscript. 30. l. 40. ann.* Nec facit, quod dicatur perpetua *l. 31. §. ult. b.* Nam & Civiles sunt perpetuæ, quæ tamen non eo minus præscribuntur. Quid vero dicendum, si is, ad quem funus pertinet, funerantem prohibeat? Non eo minus concedi repetitionem dicit *JCtus in l. 14. §. 13. b. t.* nec facit, quod negotiorum gestorum actio tali casu denegetur; cujus longe alia ratio est, & qui funerant non tam cum herede quam cum defuncto contrahere intelligitur; est enim hoc debitum hereditarium *l. 1. ff. b. t. præprimis* procedit hoc in personis, quæ velex mandato defuncti, vel ex affectione propter sanguinem funerant.

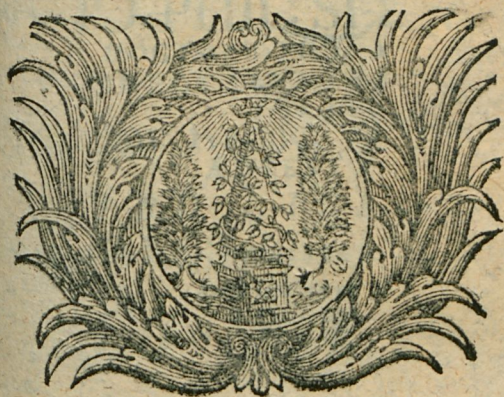
§. XXIII. Affinia quod attinet, ea videre licet in *C. A. b. th. 31.* maximam affinitatem cum ea habet actio negotiorum gestorum. Conveniunt (1) utraque prætorica est. (2) In utraque ratio habetur æquitatis. (3) Neutra in rem est *l. pen. C. de*

de negot. gest. (4) Utraque habet pro fundamento factum, ex quo lex admisit actiones. (5) Utraque datur in subsidium, ne in damno versetur, qui pecuniam suam pro re aliena bona fide expendit. (6) Utraque rei persecutoria est, datur heredibus & in heredes. Utraque communi termino praescribitur. Differunt: (1) Negotiorum gestorum actio est personalis, haec nec realis, nec personalis. (2) Illa est bonae fidei haec non tam est bonae fidei, quam ex aequo & bono. (3) Illa non datur, quando quis prohibentis & inviti negotia, quamvis utiliter gerit, bene tamen actio funeraria. Denique huc potest referri Jus retentionis, quod funeranti, si hereditatem possideat, omnino dandum est. *arg. l. 32. §. 1. ff. nam retentio ordinarium impensas servandi remedium est. l. si fundum ff. d. R. V. l. si necessarios ff. d. pignor. act. Mev. 5. decis. 396. num. 1.*

Hac pro temporis ratione & ingenii facultatibus in medium proferre potui, si qua erravi, tuam benignitatem B. L. respicio, quae omnia in meliorem partem interpretabitur. DEO Optimo Maximo pro gratia, quam in me immerentem abunde contulit, aeternas gratias ago, Numenque Illud

Illud venerandum supplex adoro, velit omnes a-
ctiones meas ita dirigere, ut gloria Nominis
sui & proximi commodum il-
larum unicus sit

F I N I S.

Jena, Diss., 1690 1/2

TA → OL

2. + 15. Stock bisher nur verknüpft

KD17

E 17. num 14.
1690, 30
18

DISSERTATIO INAUGURALIS,
DE

ACTIONE FUNERARIA,

LINGVA VERNACULA:

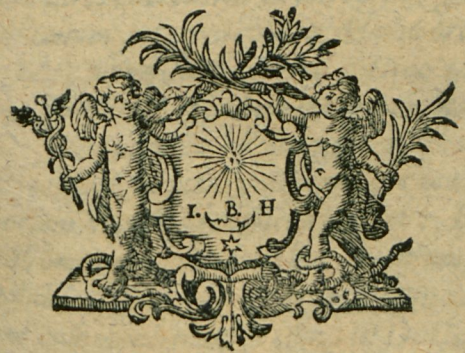
Von denen Leich-, Bestattungs-, Kosten / wer solche abzu-
tragen verbunden.

IO. PHILIPPO SLEVOGTIO, D.
IVRISQVE ET CIVIL. PRVD. PROF. PVBL. ORD.
VT SVMMOS IN VTROQVE IVRE HONORES AC
PRIVILEGIA RITE CONSEQVATVR

PVBLICE DISPVTABIT

IO. NICOLAVS RADEMACHERVS,
SOLTQVELLA - MARCHICVS,

ADD. MARTII MDC XC.

VIENAE,
REC. PER IO. BERNH. HELLERVM, 1744.

Color calibration strip with a ruler showing inches and centimeters. Labels include Blue, Cyan, Green, Yellow, Red, Magenta, White, 3/Color, and Black. Text 'Farbkarte #13' and 'B.I.G.' is visible.

